

บทที่

12

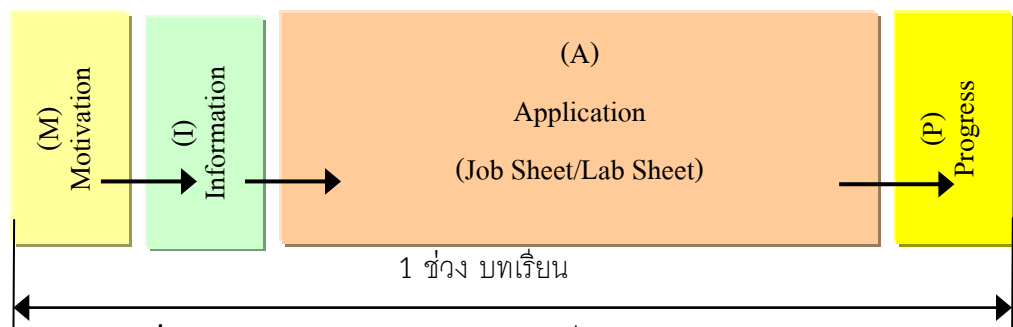
การสร้างใบสั่งงาน /ใบทดลอง

เนื้อหาสาระในบทนี้ กล่าวถึง ความหมายของใบสั่งงาน (Job Sheet) และใบทดลอง (Lab Sheet) ส่วนประกอบที่สำคัญ ๆ ของใบสั่งงานและใบทดลอง ลักษณะและส่วนประกอบของใบตรวจงานของ Job Sheet และ Lab Sheet ที่ใช้งานของใบสั่งงานและใบทดลอง ข้อคำนึงถึงในการสร้างใบสั่งงาน และใบทดลอง

ที่ใช้งานของใบสั่งงานและใบทดลอง

ในรายวิชาภาคทฤษฎี หลังจากผู้เรียนได้รับข้อมูล (Information) ครบถ้วนแล้ว จะต้องมีการปฏิบัติงาน (Work Sheet) ไว้สำหรับให้ตรวจสอบว่า ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้นเพียงพอหรือไม่ที่จะใช้แก้ปัญหา มีอะไรควรที่จะทบทวนหรือค้นหาเพิ่มเติมอีกบ้าง

รายวิชาภาคปฏิบัติหรือวิชาทดลองก็เช่นเดียวกัน หลังจาก ที่ได้มีการทบทวนปัญหาในส่วนทฤษฎี (ท่วงาน) ที่เกี่ยวข้องแล้ว จะต้องมีการสร้างใบสั่งงานหรือใบทดลองให้ผู้เรียนใช้เป็นแนวทางในการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะ หรือทดลองให้ได้ทราบข้อมูลที่แท้จริงว่าผลสรุปสุดท้ายเป็นเพราะอะไร

รูปที่ 77 การจัดช่วงบทเรียนและการใช้ใบสั่งงาน/ใบทดลอง

ความหมายของใบสั่งงานและใบประกอบ

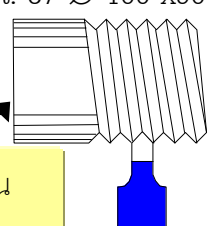
ใบสั่งงาน
(Job Sheet)

ใบสั่งงาน เป็นเอกสารที่กำหนดรูปแบบ วิธีการและเงื่อนไข ต่าง ๆ ในการปฏิบัติ เพื่อฝึกผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามวัตถุประสงค์การสอนที่ได้กำหนดไว้

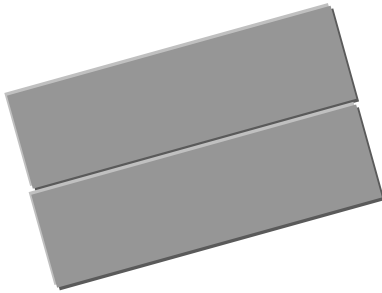
ใบประกอบ
(Lab Sheet)

ใบประกอบ เป็นเอกสารกำหนด วิธีการ และเงื่อนไขในการทดลอง เพื่อฝึกหัดหรือพิสูจน์ทราบผลเชิงทฤษฎีด้วยวิธีการทดลอง (ทดลองเก็บข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผล)

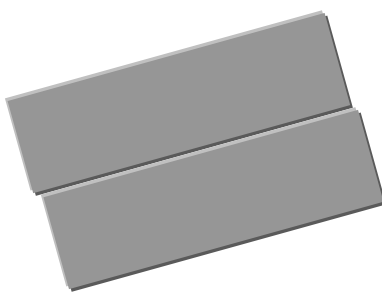

ส่วนประกอบของใบสั่งงาน

ชื่องาน วัสดุ St. 37 Ø 100 x90 mm. ภาพงาน ขั้นตอนการทำงาน ชื่อผู้ฝึกหัด ชื่อนักศึกษา	ใบสั่งงาน ชื่องาน คำสั่ง : 1. คำสั่ง 2. 3. 4. วัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์ ชื่อผู้ควบคุม ผู้ควบคุม
รายละเอียดเพิ่ม	
ขั้นตอนการทำงาน	
ชื่อผู้ฝึกหัด	ชื่อผู้ควบคุม

ตัวอย่างใบสั่งงาน (Job Sheet)

ใบสั่งงาน	
รายวิชา	ปฏิบัติงานเชื่อมไฟฟ้า 1
ชื่องาน	งานเชื่อมต่อนชิ้นงานทำราวด้วยไฟฟ้า
วัสดุ	St. 37 □ 180 x 40 mm. 2 ชิ้น
หนา 3 มม.	คำสั่ง : ให้นักศึกษา 1. เชื่อมต่อนชิ้นงานทำราวด้วยไฟฟ้า 2. เขียนขั้นตอนและเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ 3. ใช้เวลาฝึกปฏิบัติไม่ควรเกิน 6 ชั่วโมง ระวัง !! แสงและควันจากการ ARC มีอันตรายต่อสุขภาพ ต้องใช้หน้ากากกันแสงทุกครั้งที่ทำกรเชื่อม
ขั้นตอนการทำงาน	วัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์
① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ⑩ ⑪ ⑫ ⑬ ⑭ ⑮ ⑯ ⑰ ⑱ ⑲ ⑳ ㉑ ㉒ ㉓ ㉔ ㉕ ㉖ ㉗ ㉘ ㉙ ㉚ ㉛ ㉜ ㉝ ㉞ ㉟ ㊱ ㊲ ㊳ ㊴ ㊵ ㊶ ㊷ ㊸ ㊹ ㊺ ㊻ ㊼ ㊽ ㊾ ㊿	ชื่อนักศึกษา : _____ ผู้ควบคุม : _____ ห้อง/ชั้น : _____ วันที่ : _____

ตัวอย่างใบตรวจงาน

ใบตรวจงาน			
รายวิชา	ปฏิบัติงานเชื่อมไฟฟ้า 1		
ชื่องาน	งานเชื่อมต่อชนทำราวด้วยไฟฟ้า		
วัสดุ	St. 37 □ 180 x 40 mm. 2 ชิ้น	คำสั่ง	: ให้นักศึกษา
หนา 3 มม.	1. เชื่อมต่อชนชิ้นงานทำราวด้วยไฟฟ้า 2. เขียนขั้นตอนและเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ 3. ใช้เวลาฝึกปฏิบัติไม่ควรเกิน 6 ชั่วโมง		
			แสงและควัน จากการ ARC มีอันตรายต่อสุขภาพใช้หน้ากากกันแสงทุกครั้งที่ทำกรเชื่อม
จุดพิจารณา	ผลการปฏิบัติ		หมายเหตุ
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1. การขึ้นลึกลงของแนวเชื่อมตลอดแนว			
2. ความสม่ำเสมอของแนวเชื่อม			
3. ความตรงของแนวเชื่อมตลอดแนว			
4. ชิ้นงานไม่เอียงและไม่บิดเบี้ยว			
5. ฯลฯ			
ผลการพิจารณา :			
ชื่อนักศึกษา :	ผู้ควบคุม :		
ห้อง/ชั้น :	วันที่ :		

ข้อคำนึงถึงในการสร้างใบสั่งงาน

ใบสั่งงาน (Job Sheet) ใช้ในช่วงการฝึกหัดปฏิบัติ ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้เรียนผ่านการตรวจสอบทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องมาแล้ว โดยการสร้างมีข้อพิจารณาถึง ดังนี้

- (1) แบบงานใน Job Sheet เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะตามวัตถุประสงค์ของ Job นั้น (ตรวจสอบดูว่า ครบถ้วนหรือไม่)
- (2) ระดับของการฝึกเกี่ยวข้องกับความถี่และจำนวนครั้ง ในการฝึก จะต้องพิจารณาถึงเวลา และวัสดุในการฝึกพร้อมด้วย
- (3) การตรวจสอบ การปรับแต่งใน Job Sheet ที่ออกแบบมานั้น มีวิธีการ ขั้นตอน การปฏิบัติ ที่เน้นทักษะอย่างไรบ้าง
- (4) ความต่อเนื่องของการฝึกทักษะ ผลงาน หรือชิ้นงานที่เกิดจากการฝึก มีการ วางแผนใช้ อย่างประหยัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้อย่างไรบ้าง
- (5) การปฏิบัติงานตาม Job Sheet ที่ออกแบบมา มีความปลอดภัยเป็นที่น่าเชื่อถือได้แค่ไหน

ส่วนประกอบของใบประกอบ

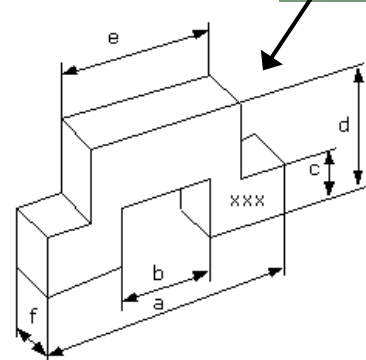
ใบประกอบ

รายวิชา : _____

ชื่องาน : _____

คำสั่ง : _____

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

การสรุปผล

ภาพ/แบบงาน

คำสั่ง

ข้อมูล

หมายเลขชิ้นงาน	ขนาดที่วัดได้ (มม.)						
	A	B	C	D	E	F	G
VC-01							
VC-02							
VC-03							
VC-04							
VC-05							

สรุปผล : _____

_____

_____

ชื่อนักศึกษา : _____

ห้อง/ชั้น : _____

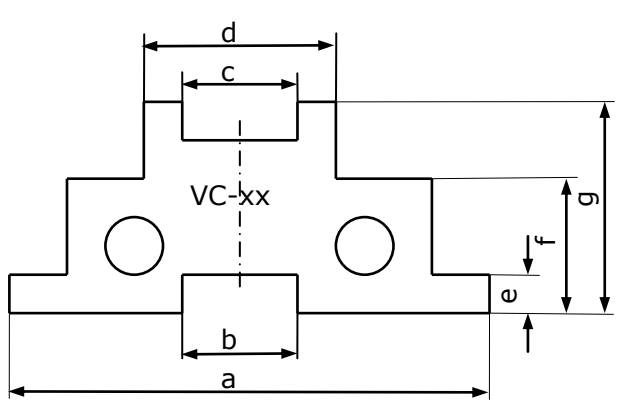
ผู้ควบคุม : _____

วันที่ : _____

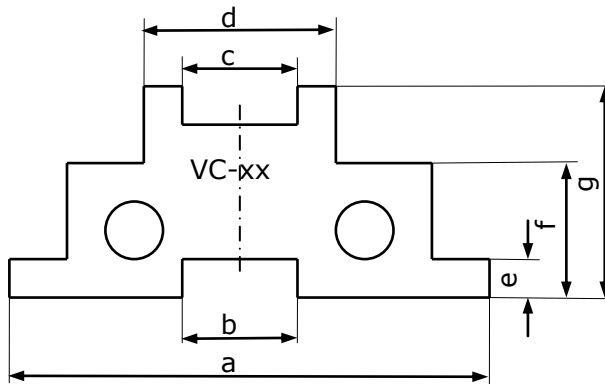
ชื่อผู้ฝึกหัด

ชื่อผู้ควบคุม

ตัวอย่างใบประกอบ

ใบประกอบ							
รายวิชา : งานวัดละเอียด 1. ชื่องาน : การวัดขนาดด้วยเวอร์เนียร์คาลิปเปอร์							
คำสั่ง ให้วัดขนาดชิ้นงานฝึกวัดขนาด และบันทึกค่าวัดในใบประกอบ วัตถุประสงค์ เพื่อฝึกทักษะการวัดขนาดด้วยเวอร์เนียร์คาลิปเปอร์ เครื่องมืออุปกรณ์ 1. เวอร์เนียร์คาลิปเปอร์ 0.05 มม. 1 ชิ้น 2. ชิ้นงานฝึกวัดขนาดด้วยเวอร์เนียร์ 5 ชิ้น ขั้นตอนการวัด 1. _____ 2. _____ 3. _____							
หมายเลขชิ้นงาน	ขนาดที่วัดได้ (มม.)						
	A	B	C	D	E	F	G
VC-01							
VC-02							
VC-03							
VC-04							
VC-05							
ชื่อนักศึกษา : _____ ห้อง/ชั้น : _____				ผู้ควบคุม : _____ วันที่ : _____			

ใบตรวจงานประกอบ

ใบตรวจงานประกอบ							
รายวิชา : งานวัดละเอียด 1. ชื่องาน : การวัดขนาดด้วยเวอร์เนียร์คาลิปเปอร์							
คำสั่ง : ให้วัดขนาดชิ้นงานฝึกวัดขนาด และบันทึกค่าวัดในใบประกอบ วัตถุประสงค์ : เพื่อฝึกทักษะการวัดขนาดด้วยเวอร์เนียร์คาลิปเปอร์ เครื่องมืออุปกรณ์ : เวอร์เนียร์คาลิปเปอร์ 0.05 มม.							
หมายเลขชิ้นงาน	ขนาดที่กำหนด (มม.)						
	A	B	C	D	E	F	G
VC-01							
VC-02							
VC-03							
VC-04							
VC-05							
ผล/ข้อสรุป							
ชื่อนักศึกษา :				ผู้ควบคุม :			
ห้อง/ชั้น :				วันที่ :			

ข้อคำนึงในการสร้าง Lab Sheet

ใบทดลอง (Lab Sheet) เป็นเอกสารที่สร้างไว้ เพื่อให้ผู้เรียนใช้ในการฝึกปฏิบัติหรือทดลองใน Lab ซึ่งจะต้องผ่านทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาแล้ว การสร้างจะต้องคำนึงถึง

- (1) รูปแบบการทดลอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือพิสูจน์ทราบในแง่มุมต่าง ๆ ของหัวข้อเรื่อง ดังกล่าวครบถ้วนหรือไม่
- (2) การออกแบบ Lab Sheet จะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเวลาในการทดลอง การบันทึกรวบรวมข้อมูลทำได้ครบถ้วนหรือไม่
- (3) ค่าใช้จ่ายได้มีการวางแผน มีการเตรียมสิ่งต่าง ๆ ไว้เพียงพออย่างน้อยเพียงใด
- (4) การตรวจสอบผลการทดลองจะมีการดำเนินการอย่างไร ที่ตอน ผ ลสรุปสุดท้ายจะแจ้งให้นักศึกษาทราบได้อย่างไร
- (5) ความปลอดภัยในการฝึกหรือการทดลองใน Lab ต่าง ๆ ได้พิจารณาไว้แล้วหรือไม่ เพียงใด

สรุปบทเรียน

1. เราใช้ Job Sheet และ Lab Sheet เพื่อกำหนดแนวทางการฝึกปฏิบัติหรือการทดลองในรายวิชา ภาคปฏิบัติและวิชาทดลองให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนที่วางไว้
2. ใบสั่งงาน (หรือ Job Sheet) เป็นเอกสารที่กำหนดรูปแบบ วิธีการและเงื่อนไขในการปฏิบัติงานเพื่อฝึกผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามที่วัตถุประสงค์กำหนด
3. ใบสั่งงานจึงต้องมีแผนงาน คำสั่งและรายละเอียดต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ดำเนินการฝึก ทั้งผู้ควบคุมก็ต้องมีเกณฑ์ระบุไว้ในใบตรวจสอบว่าผลการฝึกที่พอใจ ใช้ได้นั้นเป็นอย่างไร ซึ่งจะต้องแจ้งให้ผู้ฝึกหัดได้ทราบด้วย
4. การสร้างใบสั่งงานมีข้อคำนึงถึงหลายประการ เช่น การครอบคลุมทักษะตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ระดับความยากของการฝึก วิธีการตรวจสอบ ความต่อเนื่อง ของการฝึกหรือชิ้นงานฝึกที่จะทำให้เกิดความประหยัดและความปลอดภัย เป็นต้น
5. ใบทดลอง (Job Sheet) เป็นเอกสารกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการทดลองหรือทดลอง เพื่อฝึกหัดหรือพิสูจน์ทราบผลทางทฤษฎีด้วยการทดลอง
6. ใบทดลองนอกจากจะต้องบอกรายละเอียดต่างๆให้ทราบว่า มีจุดประสงค์อย่างไรจะให้ทดลองอะไร เก็บข้อมูลและแปลผลอย่างไรแล้ว จะต้องมียกยอระบุนักตอบที่ถูกต้องหรือเกณฑ์เอาไว้ด้วยเพื่อการตรวจสอบ
7. การออกแบบสร้างใบทดลอง (Lab Sheet) มีวิธีการเช่นเดียวกับการสร้างใบสั่งงาน ที่จะต้องคำนึงถึงความสามารถ ที่จะฝึกหัดให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามวัตถุประสงค์กำหนด ดำเนินการอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและปลอดภัย